

Obsah

Předmluva k 2. vydání	11
Úvod	13
1.00 Výchozí materiál a jeho úprava	15
1.10 Výroba pásů válcovaných za tepla	15
1.11 Výroba oceli a lití ingotů	15
1.111 Vady ingotů	16
1.12 Ohřev a válcování ingotů	17
1.13 Výroba plošek a sochorů plynulým litím	18
1.14 Válcování pásů za tepla	18
1.141 Spojitá trať pro válcování pásů za tepla	18
1.142 Polospojité trať pro válcování pásů za tepla	20
1.143 Steckelova trať s navíjecími pecemi	20
1.144 Sendzimirova trať s planetovou stolicí	21
1.145 Jiné způsoby válcování pásů	22
1.15 Výroby pásků slinováním prášku	22
1.16 Směr vývoje válcování pásů za tepla	22
1.20 Vady pásů válcovaných za tepla	23
1.21 Podpovrchové vady	24
1.22 Mechanické vady	24
1.23 Vady vyvolané nesprávnými válcovacími teplotami	24
1.24 Rozměrové vady pásů	25
1.30 Příprava pásů pro válcování za studena	26
1.31 Okuje	26
1.40 Chemické odokoujení pásů (moření)	26
1.41 Moření v kyselinách	26
1.411 Lázně s kyselinou sírovou	27
1.412 Lázně s kyselinou solnou	27
1.413 Moření vysokolegovaných a nerezavějících ocelí	28
1.414 Lázně s 2 až 15procentní kyselinou fosforečnou	30
1.415 Vady vzniklé mořením	30
1.416 Použití mořících lázní — regenerace kyselin	31
1.42 Moření v roztavených solích	32
1.43 Elektrolýtické moření	32
1.44 Elektroalkalické moření	33
1.45 Moření v plynech	34
1.50 Mechanické odokoujení pásů	35
1.51 Odstraňování okují tryskáním	35

1.52	Přečištění tryskaného pásu	36
1.60	Zařízení na odokujení pásů	36
1.61	Periodický způsob	36
1.62	Kontinuální způsob	36
1.63	Periodická mořící zařízení	37
1.64	Kontinuální mořící zařízení	40
1.65	Zařízení na kontinuální tryskání	43
2.00	Válcování za studena	46
2.10	Válcovací pochod	46
2.11	Plastická deformace	46
2.111	Usměrnění krystalů	48
2.112	Rovnice plastické deformace	48
2.12	Přetvárný odpor	49
2.13	Kinematika válcovacího pochodu	50
2.14	Silové poměry ve válcovací mezeře	52
2.15	Poloha neutrální roviny	54
2.16	Teorie válcování	55
2.17	Výpočet válcovacího tlaku	57
2.18	Výpočet krouticího momentu a výkonu	59
2.20	Vliv průměru válců	60
2.30	Vliv navíjecího a brzdicího tahu	65
2.40	Vliv mazacích a chladicích tekutin	68
2.41	Druhy tření	68
2.42	Druhy maziv	69
2.50	Vliv válcovací rychlosti	70
2.60	Vliv válcování za studena na vlastnosti oceli	71
3.00	Válcovací zařízení a příslušenství	78
3.10	Uspořádání válcovacích zařízení	78
3.11	Jednosměrná jednostolicová trať	78
3.12	Vratná válcovací trať	79
3.13	Spojité vícešticové trať	81
3.20	Dvouválcová stolice (duo)	82
3.30	Čtyřválcová stolice (kvarto)	84
3.31	Stavění válců	85
3.32	Uložení opěrných a pracovních válců	85
3.33	Pracovní válce	87
3.331	Vzájemný poměr průměrů	87
3.332	Deformace válců	87
3.34	Chlazení	87
3.35	Stojany válcovacích stolic	88
3.36	Stavění válců	88
3.37	Kvarto s pohonem opěrných válců	88
3.38	Bezstojanové kvarto	92
3.40	Mnohoválcové stolice	92
3.41	Šestiválcová stolice (sexto)	92
3.42	Rohnová stolice dvanácti nebo dvacetiválcová	94
3.43	Sendzimirova stolice dvanácti nebo dvacetiválcová	95
3.44	Jiné mnohoválcové stolice	97
3.45	Výkonnost mnohoválcových stolic	99
3.50	Příslušenství válcovacích stolic a pomocná zařízení	100
3.51	Odvíjecí, zaváděcí a navíjecí zařízení	100
3.52	olejové hospodářství	104

3.53	Doprava ve válcovnách	105
3.60	Zařízení na válcování pásků z drátu (ploštění)	106
3.61	Plošticí zařízení	108
3.62	Způsob ploštění	109
3.70	Pohony vratných válcovacích tratí	109
3.71	Požadavky kladené na pohony	110
3.72	Chování derivačních motorů	111
3.73	Princip a prostředky regulace	112
3.74	Pohon s rotačními měniči, řízený amplitudynou	114
3.75	Pohon se statickými měniči	116
3.76	Pohon s metadynovými generátory	118
3.77	Olejohydraulické pohony	118
3.80	Pohony spojitých válcovacích tratí	120
3.81	Pohyb pásu a tah mezi stolicemi	120
3.82	Zrychlení a zpomalení stolic	122
3.90	Válce a jejich broušení	123
3.91	Chemické složení válců	124
3.92	Tvar válců	125
3.93	Úprava povrchu válců	126
3.94	Vady válců	127
4.00	Měření a měřicí zařízení	129
4.10	Měření tloušťky pásů	129
4.11	Mechanické dotykové měřiče	130
4.12	Elektrické dotykové měřiče	130
4.13	Optický dotykový měřič	131
4.14	Bezdotykový pneumatický měřič	131
4.15	Magnetický bezdotykový měřič	132
4.16	Ultrazvukový bezdotykový měřič	132
4.17	Prozařovací bezdotykové měřiče	132
4.18	Měřiče prodloužení pásu	135
4.20	Měření válcovacího tlaku	135
4.21	Starší způsoby měření	136
4.22	Polovodičový měřič tlaku	137
4.23	Kondenzátorový měřič tlaku	137
4.24	Indukční měřič tlaku	137
4.25	Magnetoelastický měřič tlaku	137
4.26	Piezoelektrický měřič tlaku	138
4.30	Měření kroutícího momentu válců	138
4.31	Indukční způsob	138
4.32	Měření odporovými tenzometry	139
4.40	Měření navíjecího a brzdícího tahu	139
4.50	Automatizace válcování	140
4.51	Automatická regulace tloušťky	140
4.52	Zásady plně automatizovaného provozu	142
5.00	Tepelné zpracování	144
5.10	Žihání ocelových pásů	144
5.11	Normalizační žihání	144
5.12	Měkké žihání (rekrytalizační)	145
5.13	Žihání k odstranění prutí	146
5.14	Žihání hlubokotažných ocelí	146
5.15	Žihání vysokouhlíkových a legovaných ocelí	147
5.151	Chyby při žihání vysokouhlíkové oceli	149

5.16	Žihání austenitických ocelí	149
5.17	Žihání křemíkových ocelí	150
5.18	Žihání některých slitin	150
5.19	Příklady žihacích teplot	150
5.20	Kalení ocelových pásů	151
5.21	Ochlazování při kalení	152
5.30	Ochranné atmosféry při tepelném zpracování	152
5.31	Ochranné atmosféry z topných plynů	154
5.32	Vodík	158
5.33	Dusík	158
5.34	Ochranná atmosféra z čpavku	158
5.35	Exogas	159
5.36	Endogas	159
5.37	Atmosféra pro plynou karburaci	159
5.38	Atmosféra karbonitridační	159
5.39	Další druhy atmosfér	159
5.40	Zařízení pro tepelné zpracování	160
5.41	Odmašťovací a čistící zařízení	160
5.42	Zařízení pro periodické žihání	160
5.421	Hrncové žihací pece	161
5.422	Poklopové (zvonové) žihací pece	162
5.43	Průběžné žihání	164
5.431	Horizontální průběžné žihací pece	166
5.432	Vertikální průběžné žihací pece	168
5.44	Kalici a popouštěcí pece	170
6.00	Konečná úprava pásů	172
6.10	Hladicí válcování	172
6.11	Stolice pro hladicí válcování	174
6.20	Podélné a příčné dělení pásů	175
6.21	Okružní nůžky	176
6.22	Příčné rozstříhování pásů	177
6.30	Rovnění pásů	180
6.40	Zaoblování hran pásů	181
6.50	Broušení a leštění pásů	182
6.51	Stroje s brusnými kartáči	183
6.52	Stroje s brusnými kotouči	184
6.53	Stroj s brusným pásem	184
6.54	Elektrolytické leštění	185
6.60	Plátování pásů	185
6.70	Nanášení nekovových povlaků	188
6.71	Povlaky z umělých hmot	188
6.72	Smaltované plechy a pásy	189
6.73	Nanášení laků a nátěrů	190
6.80	Pokovování pásů	190
6.81	Pocínování	191
6.82	Pozinkování	194
6.821	Chromatizace	195
6.83	Pohliníkování	196
6.84	Poolování ocelových pásů	197
6.85	Ostatní kovové povlaky	197
7.00	Jakost pásů válcovaných za studena	199
7.10	Vlastnosti a použití ocelových pásů válcovaných za studena	199

7.11	Oceli obyčejných obchodních jakostí	200
7.12	Oceli hlubokotažné	200
7.13	Oceli vhodné k tváření a konstrukci	201
	7.141 Oceli s obsahem uhlíku 0,15 až 0,25 %	201
	7.142 Oceli s obsahem uhlíku 0,45 až 0,60 %	201
	7.151 Pružinové oceli uhlíkové	201
	7.152 Pružinové oceli legované chromem	202
7.16	Oceli na pilky na kov	202
7.17	Speciální oceli pro elektrotechnický průmysl	202
	7.181 Chromové korozivzdorné oceli	202
	7.182 Chromoniklové korozivzdorné oceli	202
	7.183 Chromoniklové žáruvzdorné oceli	203
	7.184 Chromoniklomolybdenové korozivzdorné oceli	203
7.20	Vady pásů válcovaných za studena	203
	7.21 Povrchové vady	204
	7.22 Hrubozrnnost struktury	204
	7.23 Oduhličený povrch	205
	7.24 Sklon oceli k stárnutí	205
	7.25 Vlnitost pásu	206
	7.26 Chybné rozměry pásu	206
	7.27 Zabarvení povrchu pásu	206
7.30	Kontrola jakosti pásů	207
	7.31 Kontrola rozměrů	207
	7.32 Kontrola pevnosti, meze průtažnosti a tažnosti	207
	7.33 Zkoušky tvrdosti	208
	7.34 Zkoušky hloubením	210
	7.341 Zkoušky tažením	212
	7.35 Zkouška ohybem	212
	7.36 Zkouška na odpružení	213
	7.37 Zkouška na únavu	213
	7.38 Metalografické zkoušky	213
	7.381 Rentgenografické zkoušky	213
	7.39 Zkoušky chemické	214
7.40	Příklady válcovacích postupů	215
	Literatura	230
	Rejstřík	236